

Læringsmiljøutvalget

Dato: 14.02.2020

Deres ref.:

Vår ref.: 2016/3781 ELLENTEF

Rapport fra SI FRA-systemet for studenter ved UiO 2019

Sammendrag: *Det totale antall saker i SI FRA har gått noe ned, men antall varsler har doblet seg. Særlig har flere studenter varslet om seksuell trakassering.*

Bakgrunn og formål for SI FRA

Læringsmiljøutvalget skal i henhold til Universitets- og høyskolelovens (UH-loven) § 4-3, tredje ledd «holdes orientert om klager som institusjonen mottar fra studenter vedrørende læringsmiljøet». Denne rapporten er en sammenstilling av fakultetenes rapporter om innkomne læringsmiljø saker i 2019. Rapportene følger i vedlegg 1.

SI FRA for studenter ble etablert ved UiO i september 2013. Formålet var å gjøre det enklere for studenter å melde fra om forhold, vedrørende læringsmiljøet, som ikke fanges opp i evalueringer av emner og studieprogram. Systemet skal sikre et forsvarlig læringsmiljø ved god saksflyt, oppfølging og rapportering av innkomne saker. Det er så langt, siden oppstarten av systemet, ikke meldt inn systemfeil.

Revisjon av SI FRA 2019

SI FRA for studenter ble 1.09.19 endret fra tre innmeldingslinjer til en felles linje for både varsler, klager og positive tilbakemeldinger. Studentene trenger dermed ikke å velge mellom de ulike linjene (rød, gul eller grønn) knyttet til alvorlighetsgrad ved innmelding. Det er mottaket av sakene som vurderer videre behandling ut fra tema og potensiell alvorlighetsgrad. Innmelder blir orientert om videre saksgang.

Nytt felles nettskjema finnes på bokmål, nynorsk og engelsk. Det er også nå mulig for studenter å sende inn tvilsmeldinger om skikkethet og brudd på personvern gjennom systemet. Tidligere var kun rød linje for varsling kryptert, mens ny løsning sikrer kryptert løsning for alle type saker. Studenter som vil melde fra om fysiske forhold blir nå henvist

Seksjon for studiekvalitet

Postadr.: Postboks 1072 Blindern, 0316

OSLO

Kontoradr.: Lucy Smiths hus, Problemveien

7

Telefon: +47 22 85 50 50

Telefaks:

postmottak@admin.uio.no

<http://www.uio.no/>

Org.nr.: 971 035 854

direkte til Eiendomsavdelingens egne nettinnmelding. Dette er trolig årsak til at Si fra-mottakene i 2019 har fått halvert antall saker som skal behandles av EA.

Revidert SI FRA er robotisert slik at innmeldingene automatisk kommer til riktig mottaksenhet. Nettsider med informasjon om mottak, saksgang og støttepersoner er oppdatert. Formålet med endringene er enklere og tryggere innmelding, samt raskere respons til studentene. Nytt revidert system skal evalueres i løpet av våren 2020.

Endring i rapportering

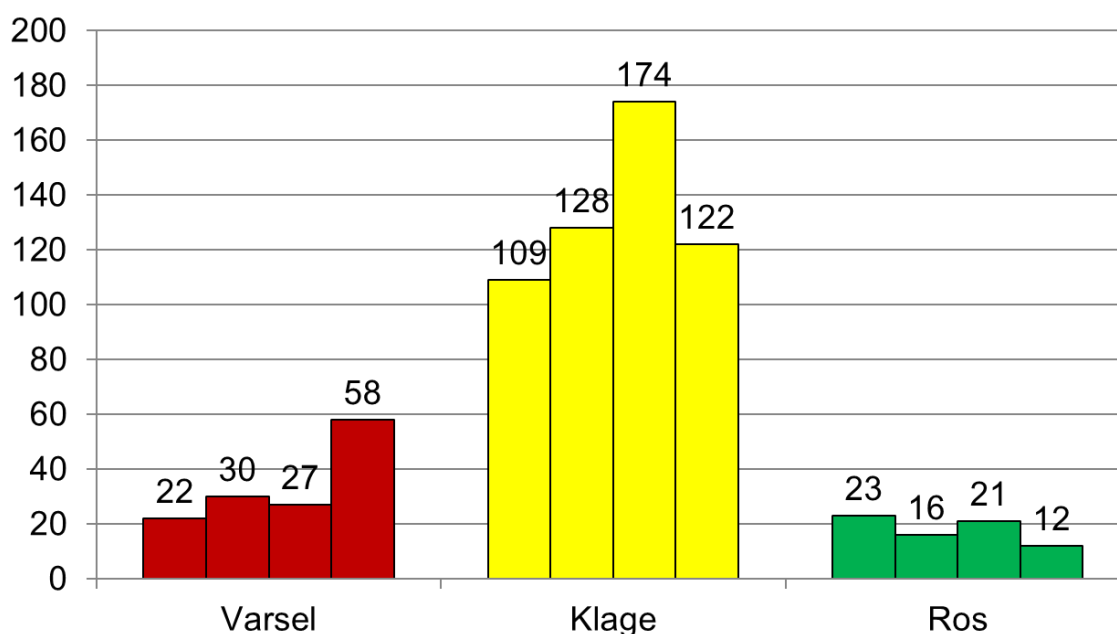
Gjennomførte endringer har konsekvenser for rapporteringen og ny mal for rapportering er derfor utformet for 2019. Tidligere år har vi sett at enkelte saker ble meldt inn i rød varslingslinje uten å være varsling i henhold til UiOs definisjon av varsling. Tilsvarende har enkelte saker blitt oppgradert til varsling etter mottak i gul linje for klager. Ved at SI FRA mottaket nå avgjør om en sak er å regne som et «varsel om et mulig kritikkverdig forhold» kan være med å bidra til mer presise rapporteringstall.

Årets rapporteringsmal tallfester og tematiserer sakene, jf. vedlegg 1. Videre fremgår det om sakene er ferdig behandlet ved årsskiftet og hvorvidt det er avdekket uheldige eller kritikkverdige forhold. Med uheldige forhold menes tilfeller *hvor det er funnet grunnlag for å iverksette læringsmiljøtiltak og/eller beklage overfor en eller flere utsatte studenter eller ansatte*. Ved kritikkverdige forhold legges UiOs definisjon av varsling til grunn. Saker hvor man ikke har kunnet konkludere på grunn av «påstand mot påstand» og saker hvor det er konkludert at det ikke er funnet noe uheldig eller kritikkverdig, er ikke omtalt.

Innmeldte saker inneholder ofte sensitiv informasjon og det legges stor vekt på å skjerme de involverte. Sakene blir derfor omtalt slik at involverte ikke skal kunne gjenkjennes.

Antall saker

I 2019 kom det totalt inn 223 saker til SI FRA for studenter. Det er en 15 % nedgang fra året før. Av disse sakene ble 192 læringsmiljøsaker behandlet av fakultetenes Si fra-mottak: 58 som varsel, 122 som klager og 12 som positive tilbakemeldinger. Mens antall behandlede saker totalt har gått noe ned, har antall varsler mer enn fordoblet seg. Antall klager er gått ned med 30%. Innmeldte positive tilbakemeldinger er halvert.

Tabell 1: Antall saker i SI FRA for studenter behandlet som varsel, klage eller ros 2016, 2017, 2018, 2019

Merk at tabellen ovenfor sammenligner saker behandlet etter rutine for varsel, klage eller positive tilbakemeldinger og ikke totalt antall innkomne saker.

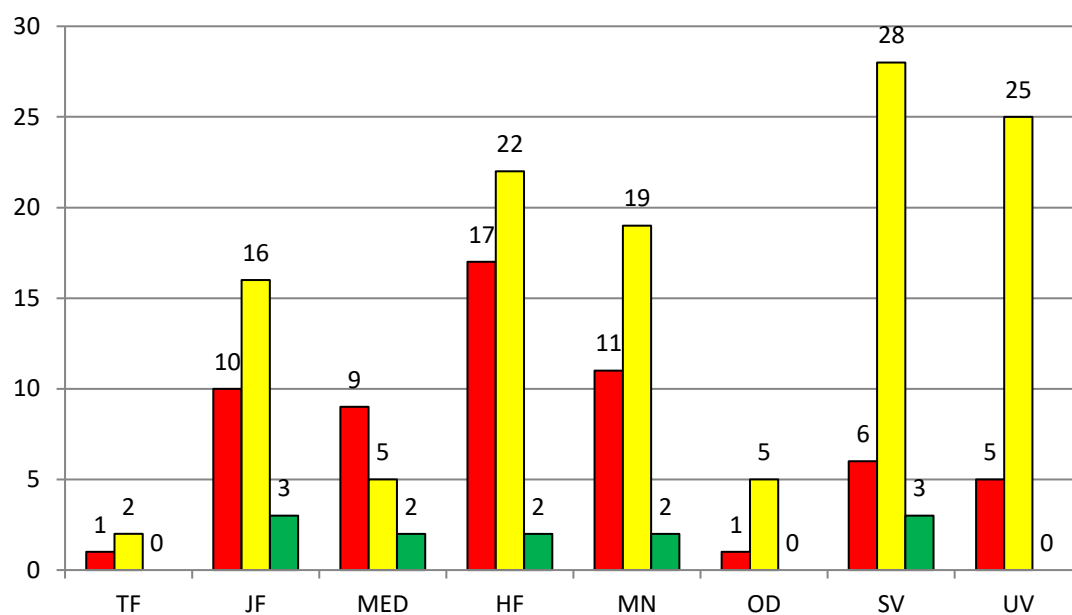
I 2019 kom det inn sju saker om medstudenters skikkethet og en sak om personvern. 16 saker ble videresendt til Eiendomavdelingen for oppfølging.

I alt 207 saker kom via nettskjema og 16 saker kom inn på annen måte til fakultetenes SI FRA-mottak. Flere varslingssaker fra samme student er blitt slått sammen til én sak. Det samme gjelder saker fra flere studenter om samme tema. Fire varslingssaker har blitt håndtert sentralt av Avdeling for studieadministrasjon og Avdeling for personalstøtte. To av disse sakene kom inn i desember 2018 og inngår derfor ikke i tallene for 2019.

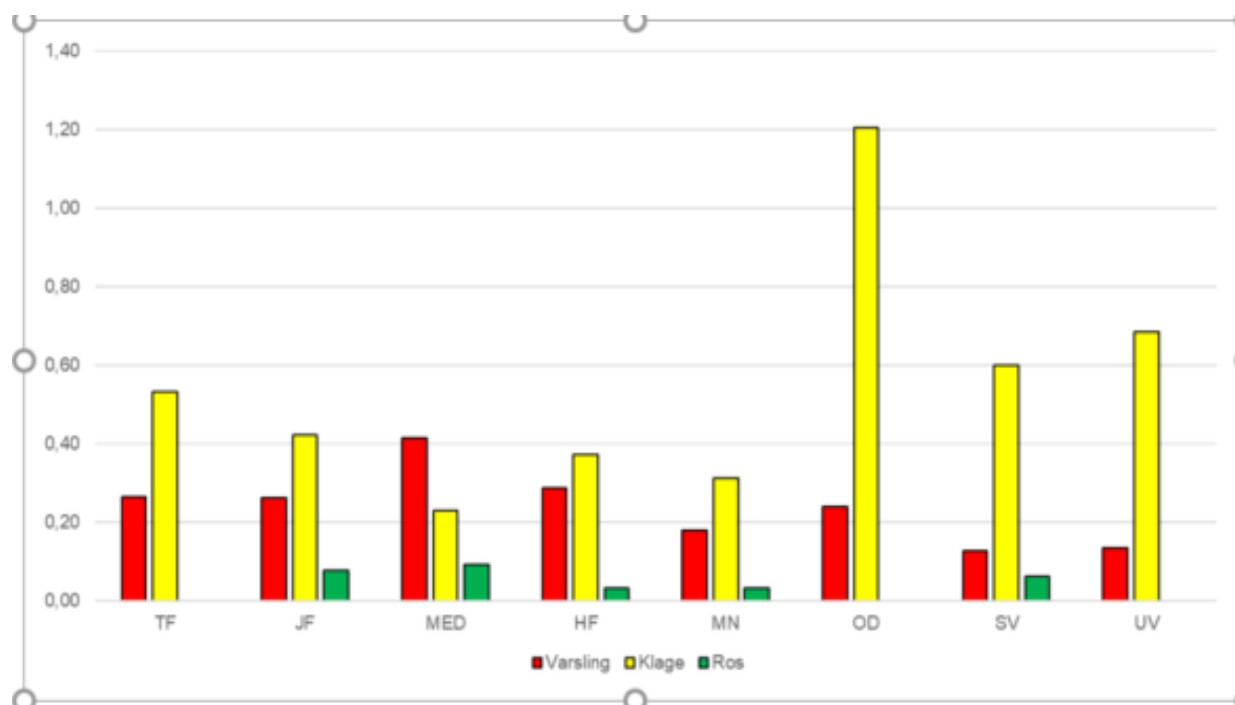
Universitetsbiblioteket og Senter for utvikling og miljø har meldt at de ikke har fått inn varsler eller klager på læringsmiljøet.

Antall varsler, klager og positive tilbakemeldinger fordelt på fakultet

Det er HF som har behandlet flest varslingssaker (17 saker), mens SV har behandlet flest klagesaker (28 saker).

Tabell 2: Antall SI FRA-saker behandlet som varsel, klage og ros (i absolutte tall) for 2019 fordelt på fakultet

Tabell 3: Prosentandel SI FRA-saker per fakultet i forhold til studenttall (semesterregistrert H 2019)

Som det fremgår av tabell 3 blir omfanget av varslingssaker utjevnet per fakultet når en ser det opp mot studenttall (tall hentet fra DBH). På grunn av OD og TFs lave studenttall vil enkeltsaker gi store utslag i tabellen, uten at dette bør tillegges stor vekt.

Fra 2018 til 2019 har UV størst økning av klagesaker (fra 16 til 25 saker) og MED størst økning av varslingssaker (fra 1 til 9 saker). JUS har størst nedgang i antall klager (fra 49 til 16 saker). Se for øvrig historisk utvikling av SI FRA-saker ved fakultetene 2014-2019 i vedlegg 2.

Sakenes tematikk

SI FRA-sakene har, som tidligere år, svært varierende tematikk. Den største andelen av saker (109 saker) har blitt kategorisert til å gjelde undervisning, organisering av studiene og interiør i undervisningsrom. 16 saker har omhandlet drift av bygninger eller uteområder.

Utover klager på undervisning, har det primært vært medstudenters eller ansattes adferd som studentene sier i fra om. 43 saker har blitt kategorisert som «forstyrrende eller uakseptabel adferd». 13 saker har blitt kategorisert å gjelde seksuell trakassering. Dette er en klar økning fra tidligere år da UiO fra 2014 i snitt har mottatt to saker årlig (0-5 saker) gjeldende seksuell trakassering.

Det er bare de sakene som er ferdig konkludert, med funn av uheldige eller kritikkverdige forhold, som omtales spesifikt i fakultetenes rapporter. En del av de mer alvorlige sakene er fortsatt under behandling ved nyttår. Sakene varierer veldig i alvorlighetsgrad fra eksempelvis ufine kommentarer, merkelig adferd, uønsket oppmerksomhet til trakassering og potensielt straffbare forhold. Det varsles både om hendelser som skal ha skjedd mellom studenter og mellom studenter og ansatte.

Avdekkede uheldige og kritikkverdige forhold

I 2019 ble det avdekket *kritikkverdige forhold* i åtte saker og *uheldige forhold* i 27 saker. Med stor variasjon i alvorlighet har sakene avdekket at studenter og ansatte har oppført seg ufint, forstyrrende eller uakseptabelt. Det er avdekket upassende uttalelser i undervisning og uheldige eller kritikkverdige måter å veilede eller irettesette studenter på. Flere saker gjelder også organisering av undervisning, manglende oppmøte av underviser eller administrative feil, jf. vedlegg 1.

Oppfølging og læringsmiljøtiltak

Alle saker blir fulgt opp etter felles rutiner for SI FRA-systemet. I varslingssaker gjennomføres samtaler med involverte parter, undersøkelser, innhenting av dokumentasjon, konklusjon og eventuelle tiltak. I alvorlige saker får involverte studenter

tilbud om oppfølging fra SiO helse og ansatte gis informasjon om mulighet for støtte fra Bedriftshelsetjenesten.

Partene i en varslings sak får informasjon om sakens konklusjon, men varsler får ikke vite om eventuelle sanksjoner overfor omvarslede. Studentsaker eller personalsaker opprettet på bakgrunn av konklusjon i Si FRA-saker omtales ikke i denne rapporten.

Mulige årsaker til årets endringer

Det er nærliggende å se den store økningen i antall varsler gjeldende uakseptabel adferd, og da særlig gjeldende seksuell trakassering, i sammenheng med fjorårets informasjonskampanje og foregående års fokus og tiltak knyttet til *#metoo*. I tillegg har UiOs nye retningslinjer *Sammen mot trakassering* vært på UiOs informasjonsskjermer store deler av 2019. Alle studentene ble i tillegg informert om retningslinjene på epost eller på «Mine studier». De ble oppfordret til å benytte SI FRA.

Revidert SI FRA med bare ett felles nettskjema og nye nettsider for studentene kan også ha bidratt til å senket terskelen for å si fra.

Se for øvrig fakultetenes rapporter i vedlegg 1 og historisk utvikling i vedlegg 2.

Med hilsen

Hanna Ekeli

avdelingsdirektør

Kristin Fossum Stene

seksjonsleder

Dette dokumentet er godkjent elektronisk ved UiO og er derfor ikke signert.

Kopi til:

Studentombudet

Universitetsdirektør

Enhet for intern revisjon

Avdeling for personalstøtte

